

Kedves Kollégáim és Mindenki, akit érdekel,

A Budapesti II. és III. kerületi Bíróság bírái - köztük magam is - aláírtunk egy vélemény levelet, mely részletes jogi indoklással fogalmaz meg véleményt az OBT 2024. november 20. napi üléséről. Az abban foglaltakat mindenben fenntartva, rövidebben és kevésbé szakszerűen, az etikai szabályrendszer azon oldaláról osztanám meg a véleményemet, mely állami kényszer útján nem kikényszeríthető. Nem teszek részletes jogi indokolást (volt már, lesz is...) az előbbieken hivatkozott levél megteszi.

Az alábbiakban három megoldást javaslok a megállapodást tárgyaló és elfogadó OBT tagok részére, ami így utólag már csak egy vélemény arról, ami történt.

1. megoldási javaslat

Ebben nem szabad részt venni:

A bíróság, mint független hatalmi ág megítélése a társadalom részéről visszahat annak működésének hatékonyságára (önkéntes jogkövetés, önkéntes végrehajtás... stb.). A médiából értesülő közvélemény milyen képet alakít ki/tart fenn a bírákról, ha azt olvassa, hallja, hogy a bírák fizetésemelésért cserébe elfogadják az előírt igazságügyi reformokat? Még egyszerűbben egy bíró azért, hogy több pénzt kapjon teljesíti annak a kérését, aki a pénzt adja. Nem ismerhetjük a részleteit az igazságügyi reform javaslatnak, melyek akár helyénvalóak és kiválóak is lehetnek. A két kérdés együttes tárgyalása azonban kizárt és elutasítandó. Nem az a kérdés, hogy igennel vagy nemmel kell szavazni a megállapodásról, hanem az, hogy az együttes tárgyalását a két témának el kell utasítani. *Amennyiben egy előttem folyó ügyben az egyik fél elhív kávézni, hogy megbeszéljük, hogy milyen döntésért cserébe mit tud felajánlani nem az a megoldás, hogy elmegyek és nemet mondok.*

Ezek alapján nemcsak a bírói hatalom függetlensége, de annak látszata – mely a társadalmi megítélés folytán ugyanannyira fontos - is komoly veszélybe került.

2. Megoldási javaslat

Ebben nem szabad részt venni:

A bírák javadalmazásával kapcsolatos jogalkotás esetén önmagában a megállapodás intézményének használatára is nehéz alapot találni. (Egy kicsit, de tényleg csak egy kicsit a jog talajára vinném a véleményemet.) Megállapodás esetén szolgáltatás és ellenszolgáltatás egységére törvényi vélelem áll fenn. A bíróság a nagyobb díjazás fejében milyen ellenszolgáltatás nyújthat? Ez a kérdés is nyitva marad, ámbár jogállami keretek között úgy gondolom nem bonyolult az erre adandó válasz. Közjogi (vagy mi is ez?) megállapodás esetén mi lehet a jogkövetkezménye, ha a megállapodást az egyik fél nem tartja be? (Talán nem véletlen az a szabályozás, mely szerint változtatás nélkül kell az OBH javaslatát a költségvetésről az Országgyűlés elé terjeszteni.)

3. Megoldási javaslat

Ebben nem szabad részt venni:

Érthetetlen és elfogadhatatlan, hogy a képviselők a képviseltekkel még azt sem osztották meg, hogy miről fognak dönteni. Legkésőbb az ülés előtt egy nappal az OBT tagoknak tudnia kellett, hogy a képviseltek mindenképpen szeretnék tudni a részleteit egy olyan megállapodásnak, amely alapvetően érinti az egész bírósági rendszert és – mint arról ilyen-olyan úton módon tudomást szereztünk – ennek feltételeként a bírói hatalmi ágban dolgozók díjazását is.

[Kis kitérő: a tudomásszerzést alátámasztja a meghívóban meghatározott elektronikus részvételre történő regisztrációt követő cinikus e-mail, mely nem ad magyarázatot arra, hogy az eredeti meghívó szerinti elektronikus részvétel miért változott meg, csak arról tájékoztat, hogy másnap reggel 9.30-kor Gyulán személyesen részt lehet venni az OBT ülésén. Ezt követően a képviselők már nem vették a fáradságot, hogy válaszoljanak további, az eredeti elektronikus módot számonkérő e-mail üzenetekre a képviselteknek.]

Részt vehet-e a képviselő a képviselt alapvető érdekeit érintő döntésben úgy, hogy tudja, hogy a képviselt mindenképpen szeretné tudni a kérdés részleteit, azonban azokat előlük titkolja? Ez a kérdés is nyitva marad, mint ahogy az is, hogy azok a képviselők, akik e döntéshozatalban részt vettek, hogy fognak saját kollégáik szemébe nézni.

Végül még egy fontos kérdést szeretnék röviden tárgyalni:

Csak ennyiért?!

A megállapodás szerint bruttó 2.250.000 Ft lesz 48%-os bérfejlesztést követően 2027. évben a bírói átlag jövedelem. A fenti két számból kiszámítható, hogy a megállapodás azt vette alapul, hogy jelenleg a bírói átlagjövedelem bruttó 1.500.000 millió Ft. A bírói átlagjövedelem nem mutat rá a szervezeten belüli jövedelem különbségekre – szándékosan nem saját magamat példaként állítva – egy 20 éve kinevezett járásbírói, de címzetes törvényszéki bíró a közelében sincs a fenti számítás alapján meghatározott bruttó másfél millió forintnak. Nem végeztem teljes kimerítő kutatást, de a II. és III. kerületi Bíróságon szolgálatot teljesítő bírók közül talán az elnök az egyetlen, aki a fenti bírói átlag bruttó keresetet megkaphatja. Talán nem véletlen a vezetők ilyen mértékű kiemelése, szerencsére a feltételezett célt nem (mindenhol?) érte el a jogalkotás (lásd a fent hivatkozott levél első aláíróit). A fentiek alapján látható, hogy az állampolgárok helyi bírósági ügyeinek legalább 95%-át eldöntő bírák nem érik el az elviekben megállapított bírói átlagot.

Rövid számítás:

Egy helyi bíró a jelenlegi javadalmazása alapján a jogi szakvizsgától számított 36. szolgálati évében érheti el a fenti bruttó másfél milliós átlagjövedelmet. Legjobb esetben életének 27. évében szakvizsgázik, ezért 63 éves korában már el is éri a helyi bíró a fenti átlagjövedelmet azzal, hogy 20 éves tényleges ítélkezési gyakorlata miatt címzetes törvényszéki bírói címet is kap. (A 13., utolsó előtti fizetési fokozatban 2,05x a szorzó a bírói alap és a beosztási pótlék mellé.)

A Fővárosi Törvényszék elnöke azt a tájékoztatást adta, hogy a Fővárosi Törvényszéken az átlag bruttó kereset 1,2 millió forint.

Az elmúlt két évben a hivatalos adatok szerint is 35% -os inflációval lehetett számolni. A bírói fogyasztói kosár - saját tapasztalataim szerint - nem feleltethető meg az átlagos inflációt számító hivatalos adatok alapjának, az élelmiszerek inflációja az elmúlt három évben 67% volt. A fenti megállapodással a képviselők azt a megállapodást kötötték, hogy 2027-re, ha az inflációs trendek megfelelőnek alakulnak – deflációt még egyetlen elemző sem jósolt – talán elérhetjük a fizetésünk 2021-es reálértékét.

Átcsapva demagógba, 2027-ben talán majd tudunk ugyanannyi kiflit venni a fizetésünkből mint 2021-ben.

De milyen árú igazából az a kifli...

Elnézést, kicsit hosszabb lett.

dr. Hegyi Áron
Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
bíró